

Gävle-Dala Natur Nyhetsbrev nr. 1 mars-april 2025

Årsmötestider

Mars är en riktig årsmötesmånad. Många kretsar kombinerar sina årsmöten med intressanta föredrag och bildvisningar. Håll koll på vad som sker på din ort, i kalendarier nämns några av regionens kretsstämmor.

Naturskyddsföreningens länsförbund är senare med sina årsmöten, de brukar ske under april/maj. I år sker Dalarnas och Gävleborgs resepektive länssämman under samma helg.

Gävleborgs länssämman är 5 april i Folkets hus i Hofors då det utöver årsmötesförhandlingar fikas och äts lunch tillsammans. Efter stämman blir det dessutom en gemensam promenad till Haga trädgårdar för en guidning i dessa med Christina Hansson, verksamhetsansvarig. Programmet pågår kl. 10-15, för den som måste avvika efter lunchen är det möjligt.

Anmälan senast den 23 mars via: https://docs.google.com/forms/d/1hh9kl7n_mcwM-O6FMB3qoeiiRAK-zA8kqn9KrEjenfds/

Dalarnas länssämman är 6 april på naturum Dalarna Siljansnäs.

Utöver årsmötesförhandlingar får deltagarna höra om Leksands fågelklubb och Natursnokarna som länsförbundet kommer att satsa extra på den närmsta tiden. Det går även att se utställningarna; Skogen bortom träden, Gör rum för det vilda och I meteoritens spår och inte minst att njuta av utsikten från tornet. Därtill kommer en ny länsordförande väljas då både länsordförande och vice ordförande avgår. Stämмоordförande är Ulrika Liljeberg, riksdagsledamot, vindkraftsutredare och f.d. kommunalråd i Leksand.

Anmälan senast den 23 mars via: https://docs.google.com/forms/d/1AJso28OvigtueIXYSwKb8xi_eEAbij-q5yfP6OUi8p_k/

Sök styrelseuppdrag i Dalarna & Gävleborg

Dalarnas och Gävleborgs länsförbund gör stora och viktiga insatser för naturen och miljön i regionen. Nu söker respektive valberedning ledamöter till nästa års styrelser!

Som styrelseledamot i länsförbund får du engagera dig i regionala miljöfrågor samt stötta de lokala kretsarna. Kort sagt - ett uppdrag där du kan vara med och göra skillnad. Det går att anpassa uppdraget efter dina egna intressen. Tidigare erfarenhet av engagemang i Naturskyddsföreningen är meriterande, men inte nödvändigt. Dalarna söker dessutom efter en ny ordförande till länsförbundet.

Respektive styrelse har ungefär 6 styrelsemöten per år, en blandning av digitala och fysiska där det för Gävleborgs del senaste året endast varit digitala. Ledamöterna förväntas lägga ner eget arbete mellan styrelsemötena, men exakt hur mycket går att anpassa. Läs mer på respektive länsförbunds hemsida eller kontakta respektive valberedning direkt. **Dalarna** - Ulf Lindenbaum, 072-734 95 20
Gävleborg - Inga-Greta Andersson, 070-354 94 89

Din mejladress är viktig!

Din mejladress är viktigare än någonsin om du vill fortsätta få information från din lokalförening och ditt länsförbund. För att få din mejladress ändrad eller tillagd till medlemsregistret logga in på riksföreningens medlemssidor

<https://www.naturskyddsforeningen.se/medlem/>
eller mejla medlem@naturskyddsforeningen.se

Fröbibliotek Haga Trädgårdar, foto: Christina Hansson

Erik Hansson till Gävle-Dala

Jo, du läser rätt, författaren och grundaren till Natursidan kommer till både Hofors och Mora i vår! Erik är även en av grundarna till Biologiska mångfaldens dag och projektledare för Fritidsodlingens riksorganisations projekt Rikare Trädgård. Det är i egenskap av det sistnämnda han håller föredrag om hur en kan gynna den biologiska mångfalden i sin trädgård.

24 mars kl. 18-20 Mora Kulturhus & Bibliotek Rikare Trädgård med biologisk mångfald

Varmt välkommen till en föreläsning om hur du får en mer sprudlande och myllrande trädgård! Kom och få tips på hur du gynnar bin, fjärilar, grodor, igelkottar och andra vilda grannar! Erik Hansson är författare och journalist och upphovsman till Natursidan.se och en av initiativtagarna till Biologiska mångfaldens dag. Han projektleder även Fritidsodlingens Riksorganisations projekt Rikare trädgård: Rikareträdgård.se. Han har också skrivit flera böcker som Ut i naturen och Upplevelser i Sveriges Natur. Michael Horn, kommunekolog i Mora/Orsa, medverkar också och berättar vad kommunen gör för natur och mångfald.

1 april kl. 18-20 Hofors bibliotek Ingen yta är för liten för att göra skillnad - Föredrag med Erik Hansson, redaktör för Natursidan.se och författare liksom projektledare för Rikare Trädgård.

Välkommen till en kväll om hur man kan bjuda in fåglar, fjärilar, bin och andra insekter och djur sin trädgård! Och vem är bättre på att förklara hur det går till än Erik Hansson, som på Rikare trädgårds webbplats har skrivit mängder av artiklar som handlar om just detta?! Föreläsningen är gratis och öppen för alla. Den är också upptakten till föreningens studiecirkel om att bjuda in och öka den biologiska mångfalden i våra trädgårdar.

GOTT & BLANDAT FRÅN KRETSARNA

Café Planet Tema Vatten 20 mars i Bollnäs

kl.18.30 -20.00 hos Studieförbundet, Vågatan 9

Bollnäs kommunlimnolog Tommy Vestersund tar med oss på en digital fiskvandring. Från källa till havet inom samma anda som *Fiskarnas rike* med rubriken *En kan inte göra allt men alla kan göra något!*

Kom och diskutera hur vi kan åstadkomma ett hållbart samhälle. Genom olika teman lyssnar vi till föreläsare, fikar och diskuterar kvällens ämne.

Vi bjuder på fika. Hjärtligt välkomna!

Vårfåglar vid Österfors 23 mars i Gagnef

Samling vid ICA Gagnefshallen kl. 9.00. På åkrarna mellan Kyrkbyn och Österfors och i älven rastar de första vårfåglarna. I lövskogen längs Gråda kanal finns bland annat mindre hackspett.

Mindre hackspett, foto: Magnus Strömberg

Föredrag om samexistens med rovdjur 25 mars

kl. 18-20 Kyrkparken 7 i Sandviken

Varmt välkommen till Sandvikens kretsens årsmöte med intressant föredrag av fåbodbrukaren Helena Backius om samexistens med rovdjur!

Årsmötesförhandlingarna pågår kl. 18.00-18.45. Helena Backius föredrag börjar kl. 19.00 och pågår under en timme. Rubriken på föredraget är: "Kan Tamdjurshållning och stora rovdjur samexistera?"

Kostnadsfritt och ingen föranmälan, kretsen bjuder på smörgås och kaffe/te!

Föreläsning om invasiva arter 8 april i Avesta

Föreläsning med biolog Magnus Stenmark: *Främmande invasiva arter förstör - vad kan du göra för att minska risken?* kl. 18.30 Avesta bibliotek

Klädbyttardag och bakluckeloppis 12 april i Mora

Succén fortsätter! På Klädbyttardagen kan du lämna in dina kläder och accessoarer och få bytesbiljetter. Biljetterna kan du sedan använda för att byta till dig något som är nytt för dig. Det du lämnar ska vara helt och rent. Max 10 biljetter/närvarande person.

Inlämning till Folkhögskolan sker under torsdagen 10/4 och fredagen 11/4 kl. 16-18. Inlämning sker även under lördagen. Nytt för i år - bakluckeloppis! Anmälan till bakluckeloppisen görs via 0250-942 00 eller ida.nilsson@morafhsk.se Kostnad: 100 kr/bil OBS! Begränsat antal platser. Betalning sker på plats via Swish: 123 159 74 18. Intäkterna går till Naturskyddsföreningen. Varmt välkommen!

Miljöl 22 april i Musikhuset i Gävle

AW för miljön med samtal och livemusik kl. 18-21 Fri entré!

Jubileumsåret 2025

Detta år blir ett riktigt festligt år. Bollnäs-kretsen firar hela 60 år! (Inte 40 år som skrivfelsen uppgav i första numret av Gävle-Dala Natur). Därtill firar Hofors-Torsåker-kretsen 50 år och Orsakretsen 40 år. Läs mer i Kalendariet.

SKOGSUTBILDNINGEN Igelkottaggsvampen: Från teori till praktik för skydd av skog

Skogsutbildningen "Igelkottaggsvampen" inbjuder till årets kompetenssatsning på skogens strukturer och arter. Utbildningen är kostnadsfri, och alla – medlemmar som blivande medlemmar – är välkomna att delta. Inga förkunskapskrav, alla kan delta.

Program: Fem digitala kvällsträffar med kunniga föreläsare/utbildare, följda av en frågestund. Webbinarier-na sker kl 18.00-19.30 via Teams tisdagarna 22/4, 29/4, 6/5, 13/5 och 20/5. Kursen avslutas med en frivillig skogsexkursion under kunnig ledning den 24/5 (med möjlighet att delta även vid en exkursion den 25/5). Länk skickas ut före varje webinarium.

Obligatorisk föranmälan:

<https://forms.office.com/e/MHEaXGKF2n>

Kostnad: Kostnadsfritt

Arrangörer: Naturskyddsföreningen region Östergötland-Jönköping, Studieförbundet Östergötland-Jönköping

Läs mer om skogsutbildningen Igelkottaggsvampen här: <https://jonkopings-lan.naturskyddsforeningen.se/skogs-kurs-apr-maj-2025/>

Datum och innehåll

Tisdag 22 april

Juridikens prejudikat och praxis: Vilka principer gäller idag för skydd av skogen och dess arter?, med Josia Hort, miljöjurist vid Naturskyddsföreningen, expert i pågående Skogsutredning

Tisdag 29 april

Naturrestaureringslagen: Vad kräver den av Sverige?, med Torbjörn Ebenhard, Forskningsledare Centrum för biologisk mångfald, Sveriges Lantbruksuniversitet

Tisdag 6 maj

Dagfjärilar, humlor, skalbaggar och lavar i skogslandskap: Habitatkrav, tröskelvärden och bevarande, med Karl-Olof Bergman, universitetslektor, docent, forskare i biologisk mångfald, Linköpings universitet

Tisdag 13 maj

Förebyggande artskyddsarbete: Vad kan skogsbruket göra? Och vad gör myndigheterna för att stötta?, med Tove Thomasson, senior rådgivare, Skogsstyrelsen

Tisdag 20 maj

Skogs fåglar och pågående markanvändning: Hur inventeras tretåig hackspett, tjäder och andra skyddade fågelarter, med Christer Johansson, sakkunnig BirdLife Sverige

Lördag 24 maj (och med fortsättning för den som vill söndag 25 maj):

Exkursion i norra Småland under ledning av Erland Lindblad, biolog.

Fältextkursjonen sker preliminärt i sin helhet utomhus, där vi omsätter vår kunskap i praktisk verklighet. Vi besöker skogar och övar våra förmågor att se strukturer och artbestämma samt inventerar avverkningsanmäld skog.

Exkursionen äger rum lördag den 24 maj kl. 9.30-16.00.

Fika x 2 och lunch i skogen medtages. Plats meddelas längre fram till anmälda deltagare.

De som önskar få tillbringa även söndag 25 maj i skogarna för att ytterligare slipa sin kunskap om strukturer och arter, erbjuds att följa med Erland ut även på söndagen. Ange detta vid anmälan. Logi och middag ordnas av dem som önskar vara kvar till söndagens fortsättningsexkursion.

Bli Natursnoksledare!

Har du upptäckar- och lek lust? Gillar du att vara ut tillsammans med barn? Vill du hålla i roliga aktiviteter med barn och deras vuxna i naturen? Bli Natursnoksledare!

Du behöver inte alls vara expert, biolog eller pedagog - med nyfikenhet och engagemang kommer du långt! Utbildningens sker i två steg:

Steg 1 sker digitalt och du kan välj mellan datumet 15 mars eller 5 april

Steg 2 är fysiskt och sker 10 maj på Tomteland i Mora (eller 13 april i Vingåker och 26 april i Lund). **ANMÄL DIG HÄR: Snok Grund - Mora 10 maj 2025** Läs mer om Natursnokarna och utbildningen via: Bli ledare - Naturskyddsföreningen Ledare:

Eva Lindberg, verksamhetsledare Natursnokarna
Linda Nordström, s.k. Snoklok för Norrbotten
Amanda Källgren, Snoklok för Västernorrland och Jämtland-Härjedalen
Har du frågor, skriv till: natursnokarna@naturskyddsforeningen.se
Naturskyddsföreningen Dalarna fick 40 000 kr av Tomteland till Natursnoks-verksamhet som Leksands Sparbank rundade upp till 50 000 kr. Helt fantastiskt! Pengarna vill vi använda till att utveckla barn- och familjeverksamheten; ordna ledarkurs, stötta lokala grupper, köpa in material att snoka med m.m.

Välkommen på kurs!

Läsmervia: <https://www.naturskyddsforeningen.se/natursnokarna/bli-ledare/>

Studiefrämjandet tipsar

Naturskyddsföreningen och Studiefrämjandet har tillsammans tagit fram två nya studieplaner:

Stadsutveckling för en hållbar framtid

Studieplanen syftar till att utbilda och inspirera kring engagemang i lokal stadsutveckling. Genom att planera och utveckla våra städer på ett sätt som tar hänsyn till både miljö och människor, kan vi skapa en framtid där alla trivs och mår bra. Studieplanen är utformad för att ge en djupare förståelse för de utmaningar och möjligheter som finns inom stadsutveckling, samt att erbjuda praktiska verktyg och metoder för att arbeta med dessa frågor. Materialet tar upp grönområden och biologisk mångfald, klimatanpassning och energilösningar, hälsa och välbefinnande i stadsmiljöer med mera.

Påverka lokalt & blomrika vägkanter

Vägkanter, både privata och kommunala, kan med rätt skötsel bli viktiga livsmiljöer för pollinatörer och fungera som spridningskorridorer. Delta i Världens längsta blomsteräng! Skapa blomrika vägkanter i din kommun och stärk den biologiska mångfalden. Genom samarbete och idéutbyte kan vi skapa positiva förändringar för både biologisk mångfald och samhället. Vi hoppas att detta studiecirkelmateriale ska inspirera dig och ge dig konkreta verktyg för att påverka lokalt och göra skillnad där du bor.

Studieplanerna finns tillgängliga på Studiefrämjandets hemsida. Vill du veta mer? Välkommen att kontakta: Josephine Stojsic, 076-677 72 35
josephine.linder.stojsic@studieframjandet.se

Skogskurs med Basti 7-8 juni i Särna

Välkommen till kurs i skogsinventering med Sebastian Kirppu! Lär dig mer om skyddsvärda arter i skogen, strukturer, kartverktyg m.m. Sebastian är en av landets mest kunniga och kända skogsbiologer och arbetar för Skydda skogen. Anmälan senast 23 maj via: https://docs.google.com/forms/d/1HuLVpdE-O2i1dZsSMaYEEqaNvVAn428XDCrErqZKca8A/viewform?fbclid=IwY2xjawI-PBVleHRuA2FibQix-MAABHYHJkmApBtYkfaOzz0FUpHwjUEdEJXJ0XMM-ro-WgT5GtVvr95thzT2mUDQ_aem_giNDJqOlxdGrkV-6qbefIcg&edit_requested=true

I första hand välkomnar vi deltagare från norra Dalarna och i andra hand resten av Dalarna. Max 20 deltagare! Deltagarlista för samåkning mejlas ut runt den 25 maj. Samling på Fulufjällsgården utanför Särna kl. 10 på lördagen den 7 juni. Avslutning kl. 16 på söndagen den 8 juni. Tiderna är preliminära. <https://fulufjallsgarden.se/>

Subventionerad kostnad för kursen är 500 kr. Då ingår middag lördag, övernattning inklusive sängkläder främst i dubbelrum 7-8 juni samt frukost och lunchpaket till söndagen. Kursavgiften swishas helst först den 7 juni när du vet att du kan delta.

OBS! Matsäck till lördagen får du ta med dig själv.

Ta med dig termos, bra kängor/stövlar, regnkläder och myggmedel. Om du har, är det bra att ta med bestämningslitteratur, lupp och kikare.

Det går att ta sig dit med buss, men då kommer du redan på fredag e.m. och måste stanna till måndag f.m. Kostar endast 55 kr, se www.dalatrafik.se Extra övernattningar bokas och betalas av dig själv direkt via Fulufjällsgården.

Basti med lavskrika, foto: Sveriges Natur

Var med och hjälp till att rädda fjärilarna längs fjärlsvägen!

Våra dagfjärilar är sinnebilderna av sol, sommar och biologisk mångfald! Men många arter är beroende av vår hjälp för att överleva. Nu hjälper Naturskyddsföreningen Gävle till att sköta ett fjärlsparadis nära Gävle. Och vi behöver din hjälp för att lyckas! Skötseln innebär att vi på några ställen längs Fjärlsvägen räfsar upp efter att slättermaskinen gjort sitt. Samtidigt får vi njuta av artrikedomen och lära känna de dagfjärilar och växter som trivs längs vägkanterna.

Vi startar nu i sommar med aktiviteter på plats vid Fjärlsvägen. Startmöte med mer om skötselplanerna och guidade vandringar genomförs lördagen den 7 juni. I juli och augusti planeras fler vandringar. Alla är välkomna!

För dig som vill lära mer om fjärilarna och växterna vid Fjärlsvägen planeras en studiecirkel i vår.

Mer information kommer under våren – håll koll på vår hemsida <https://gavle.naturskyddsforeningen.se/2025/03/13/var-med-och-hjalp-till-att-radda-fjarilarna-langs-fjarilsvagen/> och övriga kommunikationskanaler.

Kontaktperson: Ulf Svahn, ulfsvahn@hotmail.com

DALARNA

6 april Länsstämma på naturum Dalarna Siljansnäs

25-27 april Kurs i skogsjuridik med Nils Hydén. Arr. Lindsbergs kursgård och Skydda skogen

9-11 maj Trädgårdsmässa i Tällberg

10 maj Natursnoksledarkurs på Tomteland, Mora

AVESTA

18 mars "Humlor och andra vildbin - naturens viktigaste pollinatörer" - Föreläsning med entomolog Björn Cederberg på Avesta bibliotek kl. 18.30.

23 mars **ÅRSMÖTE** och föreläsning från kl. 14.00! Föreläsning av biolog Magnus Stenmark: "Biologisk mångfald i Avesta kommun" och därefter fika samt årsmöte med start ca kl. 15.30 i ABF-lokalen i Avesta.

8 april Föreläsning av biolog Magnus Stenmark: "Främmande invasiva arter förstör - vad kan du göra för att minska risken?" kl. 18.30 Avesta bibliotek

FALUN

20 mars **ÅRSMÖTE** med start kl. 17.30! Terese Nilsson, distriktsläkare och doktorand, inleder med att berätta om "Klimatförändringar, hälsa och klimatpsykologi". Ca kl. 18 blir det fika och därefter årsmöte.

22 mars Earth hour kl. 20.30-21.30 i samarbete med bl.a. Svenska kyrkan

26 april Klädbytdagen

10 maj Fagning av ängen i Stadsparken, från kl. 9

17 maj Fagning av ängen i Sägsbo, från kl. 9

22 maj är det Biologiska Mångfaldens dag. Vi gör en kvällsutflykt till Backa Våtmark i sällskap med naturkunniga guider. Mer information kommer på hemsidan när det börjar närma sig. Kontaktperson: Eva Bååth-Holmqvist, 070-681 19 49

Kika gärna in på kretsens Facebook- och hemsida för mer information som kommer när aktiviteterna närmar sig.

Natursnokarna i Falun våren 2025

23 mars – Träd och knoppar

Kommer du ihåg Vasse Aspe och Lilla Björk? Vi bekantar oss med dem och andra knoppar. Ta med eget fika!

13 april – Fåglar

Nu äntligen börjar flyttfåglarna komma tillbaka från varmare länder. Vilka har redan kommit? Hur låter de? Var tänker de bo? Vi tittar och lyssnar. Stannfåglarna har också fixat en skattjakt! Ta med eget fika!

11 maj – Arter

Det blommar, surrar och piper överallt! Nu har vi chansen att lära oss namnen på många av våra vänner i naturen. Du kan också testa dina kunskaper i Naturfalken! Ta med eget fika!

Välkomna!

Vi träffas ovanför P till Rottneby Naturreservat kl. 10.00 och håller på till 12.00 på samtliga träffar. Buss 152 mot Hosjö. Hållplats E16 Hälsingberg.

Kontakt: Eva Bååth-Holmqvist, 070-681 19 49

GAGNEF Preliminärt årsprogram

Se hemsida och Facebooksidan "Gagnefsnaturen"
Kontaktperson: Pelle Florell, 070-328 23 83

23 mars Österfors Vår fåglar och mindre hackspett vid Gråda kanal med start kl. 9.00.

6 april Vår fågelspaning längs älven i Insjön med start kl. 9.00.

18 april Rudängsmyran, våtmarksfåglar nära Torsång i Borlänge med start kl. 9.00.

4 maj Fågelskådningens dag med start kl. 8.00! Vandring runt Sjöbotten och besök vid den fina fåboden Korpholn.

18 maj Änjansdalen, Sifferbo tidigare slättermark, nu gran- och lövskog börjar kl. 8.00.

29 maj Mojesjön runt, med start kl. 6.00! Ledare: Ragnar Nyberg 070-540 62 96 och Jan Forsmark

5 juni Naturnatten firar vi med vandring runt Limsjön i Leksand med rör- och sävsångare, rördrom, brun kärnhök m.m. Vi börjar kl. 20.00. Ledare: Pelle Florell

15 juni 9.00 De vilda blommornas dag i Moje by. Vandringsledare: Åke Tidigs 076-824 73 29 och Ragnar Nyberg 070-540 62 96

29 juni 9.00 Kulturstigen Ösjörundan genom fåbodarna Grönvall och Ösjöbuan där vindkraft planeras. Ledare: Pelle Florell

10 augusti Prästbuan intill det stora Gyllbergsreservatet i Ludvika och Borlänge kommuner, vindkraftsplaner även här. Vi börjar kl. 9.00.

24 augusti Myggtjärn-Skogtjärn med start kl. 9.00

7 september Storhälla naturreservat vid Flosjön. Badhäll och gamla odlingsmarker igenväxta med granskog.

21 september Besök till Lindängets fågelstation i Orsa där ringmärkning genomförs. Vi börjar kl. 9.00.

5 oktober Karls knös naturreservat ger intryck av fjällnära skog med bl a hänglavsgranskog. Vi börjar kl. 9.00.

19 oktober Fåbodvandring Gråbuan-Björkbuan, Nordbäcksbuan via Stormoberget med start kl. 9.00.

MALUNG-SÄLEN

Se hemsida och Facebook "Händer i Malung" liksom annonser i Malungsbladet, Kontaktperson: Bertil Helmersson, 070-320 70 61

Mars-april Ugglelyssning

4 maj Fågelskådningens Dag

18 maj Fågelutflugt till Tisjön. Samling vid vårdcentralen i Malung kl. 7.

29 juni Blomstervandring med Mats

Projekt fågelholk i Malung-Sälen

Alla scouter i Malung, över 70 barn, har fått varsin fågelholk att sätta upp i sin trädgård eller vid sommarstugan. Bertil, Börje och Hans-Erik har berättat om fåglar vid fyra tillfällen, om vilka som bor i holkar och hur man känner igen fåglarna. Holkarna är gjorda vid Mosjön av kommunen och sponsrade av Malung-Sälens Elverk.

Foto: Bertil Helmersson

MORA

Se kretsens Facebook- & hemsida samt Mångfaldens trädgård, mora@naturskyddsforeningen.se

24 mars Rikare trädgård med biologisk mångfald - föreläsning med Erik Hansson kl. 18-20 på Mora Kulturhus och bibliotek

12 april Vårlikt välkommen till Klädbyttardag med Bakluckeloppis hos Mora Folkhögskola kl. 11-14!

10 maj Natursnoksledarkurs på Tomteland.

25 juni Blomstervandring. Samling vid Sollerö kyrka kl. 18.

Prel 14 augusti Fladdermusspaning. Samling vid Kråkbergs bystuga kl. 20.

21 augusti kl. 17.30 Medlemsmingel för alla i Mångfaldens trädgård vid Mora folkhögskola Vi välkomnar alla medlemmar – hela familjen är välkommen – till vårt medlemsmingel där vi träffas och samtalar om nya idéer och uppslag samtidigt som vi lagar till en smarrig rätt på murikka.

18 september Skogsbruket i kris - 10 tankar om skogens framtid. Föreläsning med Erik Westholm kl. 18 på biblioteket.

29 november Kläd- och prylbyttardag på biblioteket, inlämning kl. 11-12 & byte kl. 12-14!

Dessutom planeras slätterkurs i Färnäs, utflykt till kyrkans skog och aktiviteter under Green Action Week v. 40 samt föreläsningar, workshops, cirklar och studieresor i projekt Mångfaldens Trädgård.

Vi vill ha dig! Just nu söker vi frivilliga som vill:

- Odlar i Mångfaldens trädgård
- Inventera skogar i Mora-trakten
- Leda barn- och familjeverksamhet (Natursnokarna)
- Hjälpa till på klädbyttardagar
- Ordna små utflykter
- Starta en fågelgrupp

Mejl: mora@naturskyddsforeningen.se

ORSA

Se kretsens Facebook- och hemsida samt annonser i Orsakompassen.

16 mars **ÅRSMÖTE** med föredrag om inre omställning kl. 18.00 på Studieförbundet

28 mars (prel) Ugglelyssning Jonas Brus, Per Ax

26 april Klädbyttardag på Församlingshemmet kl. 11-14, inlämning fredag kl. 13-15 och lördag kl. 10-11.

26 april Start naturvård på ängarna Roland och Håkan

27 april Start på allmogeåkern, odling på Stensgatan 4

maj/juni Starta Natursnoksverksamhet, Julia Nordén 073-072 31 11

4 maj Fågelskådningens dag Lindänget kl. 8-11

24 maj Biologiska mångfaldens dag Värmdersåsen kl. 10

Konst- och Skogsutställning i kulturhuset Emilia Bergmark juni-9 augusti

5 juni Naturnatten på Näsudden kl. 20.30

15 juni Naturandakt med vilda blommornas dag

13 juli Sinnlig vandring och kulningskurs, Hällbergs fåbodar. Samling kl. 10 vid Willys.

20 juli Fäbodvandring Ödarvet med kulning och skådespel. Samling kl. 10 vid Willys.

10 augusti Skogsutflykt till Kerrosmäki. Samling vid Willys kl. 10.

7 september Svampens dag

September Ringmärkarmorgon på Lindänget

Oktober-november Ev laga trasiga träsaker

24 oktober Vi fyller 40 år!

16 november Medlemsmöte på Studieförbundet kl. 14!

28 november Prylbyttardag på Black Friday, församlingshemmet kl. 12-14

Studiecirklar:

- * Våtmarker
- * Lär dig odla

Vi har grupper för skog, klimat, äng, allmogeåkern och Natursnokarna.

RÄTTVIK

Se kretsens Facebook- och hemsida samt tryckt RättviksNatur.

19 mars **ÅRSMÖTE** kl. 18.30 Lerdals bystuga

Planerar cykelutflykter, Hittaut.nu, vandringar, utflykt till vindkraftsparker i norra Ore, föredrag på Kulturhuset om ny svampflora för Dalarna, geologiföreläsning på Kulturhuset, lupinrensning längs väg 301 och ev. skogsföreläsning med Erik Westholm.

VANSBRO

20 mars kl. 18.30 **ÅRSMÖTE** för Vansbrokretsen i JaJärnas lokaler i centrala Dala-Järna. Under kvällen kommer vi förutom att gå genom de sedvanliga årsmöteshandlingarna att äta hembakat fika och diskutera kring återvinning. Vi hoppas att ni kommer!

VÄSTERBERGSLAGEN

26 april Klädbyttardag

4 maj Utflykt till Nyckelmyran på fågelskådningens dag.

20 maj Kvällsföreläsning med Emelie Envall om biologisk mångfald (Earth Week)

22 maj Vi gräver lupiner längs cykelvägen på Biologiska mångfaldens dag (Earth Week)

6 juni Vi gräver lupiner vid Storslätten, eventuellt i samarbete med lokala vägföreningen.

16 augusti Slätter vid Nedre Pundet

6 september Slätter vid cykelvägen, Brunnsvik för att skydda skogsklockorna

14 september Svampexkursion vid Hemshyttan i samarbete med föreningen Skogsrisikan

Under försommaren/sommaren ställs Gävleborgs Skogsutställning ut på biblioteket i Ludvika.

BOLLNÄS

23 mars **ÅRSMÖTE** i Studieförbundets lokaler, Vågatan 9. kl. 18.00. Vi bjuder på fika. Välkomna!

17 april Café Planet Tema Fröodling kl. 18.30-20.00
Olle Johansson från föreningen Sesam gästar oss och berättar om hur man själv kan odla egna köksväxtfröer. Ta gärna med och dela med dig av dina egenodlade fröer om du redan börjat ta frö från egna växter. Vi bjuder på fika. Hjärtligt välkommen!

26 april Klädbyttardag
Inlämning av kläder sker fredag 25 april kl 14-17 & lördag 26 april 10-12. För varje plagg du lämnar in får du en biljett, 1 plagg = 1 biljett (vi delar ut max 10 biljetter per person). Kl. 13.00-15.00 är du välkommen tillbaka för att byta till dig "nya" kläder för dina biljetter.

27 april Familjedag vid Mödänge kl. 14-16
Naturskyddsföreningen Bollnäs firar 60 års jubileum i vår. Med anledning av det bjuder vi in till en familjedag vid Mödänge Våtmark.

GÄVLE

Naturvandringar i Gävle med omnejd varannan torsdag jämn vecka har återupptagits. Vi tar oss med kommunala medel till lämpliga naturområden att vandra i. Per-Olof Erickson bidrar med sin naturkunskap! Ring till Mavis Lindvall, 076-849 42 04 eller skriv till Ann-Marie Hedenskog, annmarie.hedenskog@gmail.com om du vill vara med!

19 mars **ÅRSMÖTE** kl. 18:00 - 20:00 på Studieförbundet, Norra Köpmangatan 12, Gävle. Lars Igeland håller föredrag om grön omställning i norr som han arbetar med för Naturskyddsföreningen. Vi bjuder på fika!

11 april kl. 12 - 13 på Rådhusorget. Vi uppmärksammar Overshoot day för Sverige (10/4) vid klimataktionen tillsammans med Gretas Gamlingar.

22 april Miljöl i Musikhuset i Gävle - AW för miljön med samtal och livemusik kl. 18-21 Fri entré!

27 april kl. 10.00 Fagning Storåkersbacken, Iggön. Fagning på Storåkersbacken på Iggön enligt mer än 30 års tradition för föreningen. Vi vårstadar ängen från torr gräs och löv och gör så att solens värme och syre kommer ned till blommornas frön. Det kan vara bra att ta med tunna vantar för att undvika blåsor när vi räfsar bort kvistar och löv. Ta med fika och matsäck. Vi tar pauser och njuter av platsen, samtalar och lär om arter och slätter. Välkommen ny som van och ta gärna med någon bekant som får uppleva ängen och dess närmiljö. Vill du samåka, har frågor eller annat du funderar på, hör av dig till Denise 070-646 10 42. Koordinater finns på vår webbplats.

Vi är med i Världens Längsta Blomsteräng och sköter några vägsträckor i Gävle. Hör av dig till Ann-Marie Hedenskog om du är intresserad av att vara med. Se mejladress ovan.

Vi driver även Grindugaprojektet, se s. 3. Läs mer om detta och andra aktiviteter som är på gång via vår webbplats, Facebook och Instagram!

HANEBO

Kretsen har sedan en tid tillbaka fått nytt liv och planerar flera aktiviteter. Den finns numera även på Facebook. <https://www.facebook.com/hanebo.naturskyddsforening>

7 juni Utflykt till en nyckelbiotop i Västansjö

10 augusti Slätter i Stugubacken

13 september Svamputflykt med Stefan Olander

HOFORS-TORSÅKER

19 mars kl. 19, Björkhagsskolan, Hofors
Kretsen har **ÅRSMÖTE** med tjäderfest (bildvisning med Stig Björk)

23 mars Natursnokarna i Hofors-Torsåker, roliga naturaktiviteter för barn födda 2015-2018 och deras vuxna sällskap. Träff en gång i månaden på olika platser i Hofors kommun. Och det bjuds på fika! Information om exakt tid och plats fås efter anmälan till:

snokhoforstorsaker@gmail.com
Gå gärna med i Facebookgruppen Natursnokarna Hofors-Torsåker!

Information fås via Facebookgruppen eller genom att mejla ovanstående adress, det gäller för samtliga av kretsens Natursnoksaktiviteter.

1 april kl. 18, Hofors bibliotek
Ingen yta är för liten för att göra skillnad - Föredrag med Erik Hansson, redaktör för Natursidan.se och författare liksom projektledare för Rikare Trädgård

8 april kl. 18 Högtomta, Företagarcentrum, Skolgatan 7
Locka in mångfalden i din trädgård. Studiecirkelstart med Anna Viren från styrelsen!

10 april kl. 18, Torsåker
Lär dig mer om ängar och ängsblommor. Studiecirkelstart med Barbro Risberg

27 april Storfly, väster om Hoforshallen.
Se mer information under 16 februari.

3 maj kl. 5-13, Fågeltornet vid Bysjön, Hästbo
Fågeltornskampen med Lennart Risberg från kretsen!

18 maj Hammardammen, Hofors Natursnokarna i Hofors-Torsåker, se mer information under 16 februari.

22 maj kl. 18, Haga Växthus, Hofors
Småkryp värda vår kärlek - Föredrag med Lage Bergström, från kretsstyrelsen!

15 juni De vilda blommornas dag! Samling kl. 10 vid parkeringen vid Kratte masugn! Barbro Risberg från kretsen leder vandringen.

29 juni kl. 14, Erik Lars väg 3, Åsmundshyttan - Ängsvandring hos Lage Bergström från kretsstyrelsen!

14 september kl. 10-15, plats meddelas på Facebook
Familjefest i skogen: Natursnokarna, tipspromenad, artstationer

27 september, kl. 12-15, Barkhyttans bygdegård
Öppet hus! 50-årsfest tillsammans med Barkhyttans byalag, vilka också fyller 50 år!

Kalendarium Gävleborg

LJUSDAL

Februari-april Gävleborgs skogsutställning besöker Färila bibliotek.

23 mars kl. 15.00 **ÅRSMÖTE Järvsö Padel**
Vi börjar med att få en presentation av Padelhallen av Anna Styf, en arkitekt som brinner för hållbarhetstänk. Hon berättar om tankarna som styr och styr uppbyggnaden av verksamheten i Järvsö. Därefter kommer någon företrädare för Stenegård att berätta om årets stora satsning "Ett Hållbart Liv", som omfattar föreläsningar, kurser och workshops för att inspirera till en mer hållbar livsstil. Anders Assis berättar om sitt arbete för ett hållbart lantbruk. Vi ska också dela ut årets Hederspris, även detta motiverat av hållbarhet och naturkänsla. Avslutningsvis håller vi vår kretsstämma, också den öppen för alla som vill delta. Föreningens verksamhetsberättelse för 2024, årsredovisning för 2024, verksamhetsplan för 2025 samt dagordning för årsmötet finner du på vår hemsida. Varmt välkommen! Vi bjuder på fika! Har du några frågor hör gärna av dig till Carina Frost, 076-820 89 93!

OBS! Håll utkik efter mer detaljerat program på Naturskyddsföreningen Ljusdals Facebooksida och på lokala eventsidor!

NORDANSTIG

14 mars Uggle-ekskursion med samling kl. 19.00 vid Brandstationen Jättendal! I vintermörkret lyssnar vi efter berguvsens dova 'u-hu' och pärlugglans rytmiska 'po-po-po-po-po'. Varma kläder och bra på fötterna rekommenderas. Eget fika och/eller grillkorv, vi gör upp eld på lämplig plats. Kontaktperson: Torsten Hansson, 070-265 70 44 & Johan Myhrer, 070-243 15 33

30 mars Kretsen bjuder in till **ÅRSMÖTE** kl. 14, vi lånar Lönnbergs kyrkans lokal i Bergsjö. Välkomna!

OCKELBO

7 & 28 april Föredrag om hållbart skogsbruk kl. 18.30 i Stora Vänortsrummet, kostnadsfritt & ingen anmälan

SÖDERHAMN

Eventuella ändringar i programmet meddelas via Facebook och hemsidan.

Kontaktperson för samtliga aktiviteter: Christina Åström, 070-202 47 32, mejl skickas till: soderhamn@naturskyddsforeningen.se

Lördagar våren 2025 öppet vid Ålsjön, kretsen siktar på april och maj. Det kan vara lite osäkert om man kan ta sig till stugan från E4-parkeringen i början på april. I så fall meddelar kretsen det via sin Facebook- och hemsida. I år har de även en fotoutställning i nyaste stugan. Dessutom kommer man att kunna köpa fika till en blygsam kostnad. Öppettider lördagar kl. 10-14.

17 maj Vandring i kommunens nyaste naturreservat Ljusmyrsberget, guide på turen är Alf Pallin. Samling kl.10 på parkeringen nedanför Sveabiografen mot ån till! Kontaktperson: Alf Pallin, 070-247 44 20

24 maj Biologiska mångfaldens dag vid Ålsjön
Den 24 maj firar vi biologiska mångfaldens dag vid Ålsjön. Det kommer att bli aktiviteter som lämpar sig för barn och vuxna. Samling klockan 10 vid parkeringen för den som vill bli guidad till gamla tornet. Vi tittar på vad vi hittar längs stigen dit. Annars kan man komma när man vill under dagen. Öppet vid Ålsjöstugan kl. 10-14.

28 juni Utflykt till Skatön, ett naturreservat väl värt ett besök! Samling kl. 10 på parkeringen ner mot ån vid Sveabiografen. Ta med matsäck för hela dagen och lämpliga kläder. Kontaktperson: Alf Pallin, 070-247 44 20

5 juli Utflykt till Skärjån, kretsens tredje naturreservat för året! Vi besöker Skärjån som är en vacker å med speciell flora utmed stränderna. Samling vid Resecentrum, långtidsparkeringen kl. 10! Ta med matsäck till lunch och eftermiddagsfika!

26 juli Utflykt till Lindmoren i Ljusdal, ett väldigt spännande skogsområde med mycket lövträd! Samling kl. 10 på parkeringen ner mot ån vid Sveabiografen. Eftersom det är en lång resa så behövs matsäck för hela dagen. Kontaktperson: Ove Larsson, 072-234 41 58

6 september Svamputflykt med samling vid långtidsparkeringen vid Resecentrum kl. 10! Medtag rejäla skor, svampkorg och matsäck för dagen. Kontaktperson: Alf Pallin, 070-247 44 20.

V. 39, 20-28 september Skogsdagarna! Planering för 2025 års Skogs dagar pågår.

V. 40, 29 september-5 oktober Miljövänliga veckan (Green Action Week) Planering pågår.

18 november Föreläsning om ett nytt marint reservat i Söderhamn, Tupparna och Kalvhararna, Peter Nordling från länsstyrelsen kommer och berättar om det nya reservatet kl. 18.00 på Studieförbundet!

VOXNADALEN

20 mars Hjärtligt välkomna till vårt **ÅRSMÖTE** kl. 18.30 på Edsbyn Hotell! Som gäst vid årets möte har kretsen ingen mindre än Biosfärområde Voxnadalen projektledare, Benny Backeby, som kommer att prata om ett stort vattenprojekt. Föreningen bjuder på fika, anmäl er därför gärna via: voxnadalen@naturskyddsforeningen.se

Preliminärt program 2025

V. 10 En kväll om Ugglor under denna vecka

22 mars Earth hour - Kretsen medverkar i Alfta kyrka.

V. 14 Kläd- och Prylbyttardag

3 maj Fågeltornskampen

Maj. Vårfåglar mm vid Sässmanområdet. I samarbete med Bollnäs Fågelklubb

5 juni Naturnatten arrangeras i år av Voxnadalen och Rättvikkretsen är gäst. Maths Östberg guidar vid Vargtjärnshällarna (Tid kommer att meddelas när det närmar sig).

Juli Barnens dag på Ol-Anders

7 augusti Ängens dag

24 augusti Vandring längs Flottarleden, Runemo - Söräng tillsammans med Bollnäs kretsen med flera.

V. 35 eller 36 Rovfågelspaning vid Sässmanområdet i samarbete med Bollnäs Fågelklubb

1 september Svampens dag

V. 40 Miljövänliga veckan

November. Föreläsningkväll

Följ oss på Facebook och Instagram och kom gärna med förslag/önskemål på programpunkter, se mejladress ovan.

Anmäl dig till Riksstämman 13-15 juni i Gävle

Varmt välkomna till Gävle och natursköna Gästrikland! Anmälan öppnades den 3 mars och kommer att vara öppen t.o.m. den 10 maj. Gävlekretsen har arbetat fram ett riktigt fint utflyktsprogram som startar redan den 12 juni.

Vandring bland älvängar och svämskogar i Färnebofjärdens nationalpark 12 juni kl. 10-17

Varmt välkommen till Nedre Dalälvens unika natur där älven fjärdar ut sig i det platta landskapet och skapar mängder av intressanta biotoper såsom svämskogar och älvängar. Här går även den biologiska norrlandsgränsen, vilket innebär att landets nordliga och sydliga arter möts här. Tidigare symbol för Färnebofjärdens nationalpark var också en slaguggla (nordlig art) i en ek (sydlig art). Området hyser också alla i Sverige förekommande hackspetsarter, även den välkända vitryggiga hackspetten.

Upptäck Gävles arboretum, Valls hage 13 juni kl. 09.30-12.00

Innan lunch och riksstämmans öppnande finns det möjlighet till rekreation och återhämtning med Gävles kretsordförande Ann-Marie Hedenskog och Ove Lennström från Gävleborgs botaniska sällskap. De leder en vandring till och runt Valls hage, som bara ligger någon kilometer från Gävle Konserthus. Ett arboretum är en skogsbotanisk park och denna ligger i anslutning till Skogskyrkogården i Gävle.

Guidning i Testeboåns naturreservat – Slående vacker natur längs ett av Sveriges få kvarvarande vildlaxvatten 13 juni kl. 10.00-12.30

Under denna förmiddagsutflykt guidar Bernt Moberg, som premierats med bland annat Gävleborgs länsförbunds miljö- och naturpris 2022 för sitt mer än 40-åriga engagemang för Testeboån. Det blir en ungefär två kilometer lång promenad på Rovaholmen strax nedströms Brännsågen. Under guidningen blir det fokus på Testeboåns forsende delar och den biologiska mångfalden däri med laxen i centrum. Högaktuellt just nu för Testeboån och för många andra vattendrag är den viktiga omprövningen av miljövillkoren för vattenkraften. Därför ägnar vi även lite tid åt detta ämne under denna utflykt.

Morgonvandring i Boulognerskogen med visning av Stadsodlingen 14 juni kl. 07.30-08.30

Vakna till liv och få energi inför dagens stämmoförhandlingar genom en morgonvandring längs hälsans stig och besök vid Gävles första (nutida) lilla stadsodling. Den finns i borten änden av närliggande Boulognerskogen och stadsparken. Denna gröna oas är en av Sveriges största stadsparker. Ofta kallas hela området bara Boulognern. Gavleån slingrar och forsar sig igenom hela grönområdet med gamla tallar och ängsmarker. Stadsodlingen nyttjas och sköts av medlemmar i Gävlekretsen, Omställning Gävle och enskilda invånare. Ta med badkläder om du vill ta ett dopp i stadens enda utomhusbad som ligger intill, här finns också ett utegym. Silverfalkspristagaren Denise Fahlander har varit aktiv i odlingen sedan starten 2011 och hon håller i söndagens vandring och Ann-Marie Hedenskog, Gävles kretsordförande, i lördagens. Boulognern är onekligen en oas för Gävleborna.

Lunchbesök hos Alternativboden Lyktan 14 juni kl. 11.45-12.45

Ett måste för varje miljövän som besöker Gävle! Alternativboden Lyktan är precis som namnet utlovar alternativt. Den har drivits av eldsjälur under decennier och erbjuder allt av livets nödtröft, nästan i alla fall. Den beskrivs av den drivande ideella föreningen som; Alternativboden Lyktan har som motto Solidaritet, Resursbevarande och Själv tillit och har funnits på den historiskt intressanta Berggrenska gården sedan 1986. Lyktan är en Fair Trade-butik med rättvisemärkt kaffe, te, choklad, hantverk, leksaker och säljer ekologiska och lokalproducerade varor. Vidare har butiken tidskrifter, böcker och information från medlemsföreningarna. Slutligen är Lyktan en mötesplats för alla med intresse för en rättvis värld liksom miljö- och klimatfrågor.

Den här aktiviteten riktar sig till dig som vill ta en lättlunch på språng och röra på dig under Riksstämmans lunchpauser. Om du känner att det blir för stressigt går det bra att göra ett eget besök när det passar dig. Lyktans öppettider är: tisdag-fredag kl. 11-18 & lördag kl. 11-15 och gatuadressen: Kyrkogatan 14, Gävle

Som du kan se av öppettiderna är söndagens lunchbesök med andra ett ord ett specialerbjudande tack vare Denise Fahlander.

Morgonvandringen i Boulognerskogen och lunchbesöket till Alternativboden Lyktan erbjuds även under söndagen.

Läs mer om stämman via:

<https://riksmoten.naturskyddsforeningen.se/events/riksstamma2025>

Fortsatt nya tider

Regionkansliet flyttar från Tingshuset i Mora

Förändringens vindar fortsätter att blåsa inom föreningen. Efter många långa år kommer regionkansliet att flytta ifrån sina lokaler i Tingshuset i Mora. Flytten blir tack och lov inte lång utan endast till intilliggande hus. Tyvärr blir dock lokalen betydligt mindre än tidigare och förvaringsmöjligheterna därmed begränsade. Skälet till flytten är att Tingsrätten behöver utöka sina lokaler och hyresvärden valde därför att bistå dem i detta.

Tingshuset i Mora foto: Mostphotos

Active Campaign & Gävle-Dala Naturs nyhetsbrev

Visst har detta nyhetsbrev sett annorlunda ut än det brukar och slående likt den tryckta medlemstidningen? Så är fallet. Detta nyhetsbrev fick bli lite speciellt i väntan på implementeringen av ett nytt system vid namn Active Campaign. Det har länge använts av riksföreningen för utskick av nyhetsbrev och nu har även regionkanslierna fått tillgång till detta. Förhoppningsvis kommer det att bli ett riktigt lyft för nyhetsbrevet framöver och PDF:ernas tid är äntligen förbi. :-)

